

Sprawa T-409/09

Evropaiki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE

przeciwko

Komisji Europejskiej

Odpowiedzialność pozaumowna — Zamówienia publiczne na usługi — Odrzucenie oferty złożonej przez jednego z oferentów — Stwierdzenie nieważności decyzji wyrokiem Sądu — Przedawnienie — Termin uwzględniający odległość — Skarga częściowo niedopuszczalna i częściowo oczywiście pozbawiona podstawy prawnej

Postanowienie Sądu (pierwsza izba) z dnia 22 czerwca 2011 r. . . . . II - 3769

Streszczenie postanowienia

1. *Skarga o odszkodowanie lub zadośćuczynienie — Odpowiedzialność pozaumowna — Termin przedawnienia*
(statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 46; regulamin postępowania przed Sadem, art. 102 § 2)
2. *Odpowiedzialność pozaumowna — Przesłanki — Rzeczywista i pewna szkoda spowodowana bezprawnym działaniem — Pojęcie — Utrata możliwości — Włączenie — Przesłanki*
(art. 288 WE)
3. *Skarga o odszkodowanie lub zadośćuczynienie — Odpowiedzialność pozaumowna — Termin przedawnienia — Rozpoczęcie biegu terminu*
(statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 46)

4. *Zamówienia publiczne Unii Europejskiej — Odpowiedzialność pozaumowna Unii — Termin przedawnienia — Rozpoczęcie biegu terminu (statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 46)*

1. Termin uwzględniający odległość dotyczy wyłącznie terminów procesowych a nie terminu przedawnienia, którego upływ skutkuje wygaśnięciem roszczenia wynikającego z odpowiedzialności pozaumownej i który tym samym nie jest przedłużony o żaden termin uwzględniający odległość. W tym względzie zasady przedawnienia roszczeń z tytułu odpowiedzialności pozaumownej Unii opierają się wyłącznie na kryteriach ściśle obiektywnych pod rygorem naruszenia zasady pewności prawa, na której to właśnie opierają się te zasady.

Zatem terminy procesowe takie jak termin do wniesienia skargi i pięcioletni termin przedawnienia powództwa z tytułu odpowiedzialności pozaumownej przeciwko Unii są terminami ze swej natury różnymi. W istocie terminy do wniesienia skargi mają charakter bezwzględnie wiążący i nie mogą być zmieniane w drodze umowy stron lub postanowienia sądu, gdyż zostały ustanowione w celu zapewnienia jasności i pewności sytuacji prawnych. Tym samym do sądu Unii należy zbadanie, nawet z urzędu, czy skarga została wniesiona we właściwym terminie. Natomiast sąd nie może podnieść z urzędu zarzutu opartego na

przedawnieniu roszczenia z tytułu odpowiedzialności pozaumownej.

Ponadto bieg przedawnienia przerywa wniesienie skargi do sądu Unii lub uprzednie wniesienie przez poszkodowanego wniosku do właściwej instytucji. W tym ostatnim przypadku, przerwanie biegu przedawnienia następuje jedynie wówczas, gdy po złożeniu wniosku wniesiona zostanie skarga w terminach określonych, w zależności od przypadku, na podstawie art. 230 WE lub 232 WE.

W każdym bądź razie dla obliczenia terminu przedawnienia nie dokonuje się rozróżnienia w zależności od tego, czy przyczyną przerwania tego okresu jest wniesienie skargi, czy też uprzednie wniesienie wniosku. Tymczasem zastosowanie w tym względzie terminu uwzględniającego odległość powodowałoby, że przedawnienie następowaloby po upływie różnego okresu czasu, w zależności od tego, czy poszkodowany wybrał bezpośrednio wniesienie skargi do sądu

Unii, czy uprzednie wniesienie wniosku do właściwej instytucji wspólnotowej. Takie rozróżnienie, nieprzewidziane w Statucie Trybunału, uzależniałoby wpływ terminu przedawnienia od czynnika, który nie jest obiektywny i skutkowałoby dodatkowo promowaniem wnoszenia sporów do sądu zamiast poszukiwania ich rozstrzygnięcia na drodze polubownej.

że zainteresowanemu przedsiębiorstwu udzielono by pierwszego zamówienia. W systemie przyznawania zamówień publicznych instytucja zamawiająca dysponuje szerokim zakresem uznania w procesie podejmowania decyzji o udzieleniu zamówienia.

(por. pkt 47, 83–87)

- (por. pkt 46, 56, 75–78)
2. Powstanie pozaumownej odpowiedzialności Unii uzależnione jest od jednoczesnego spełnienia przesłanek, którymi są: bezprawność postępowania instytucji, wystąpienie rzeczywistej szkody i istnienie związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym zachowaniem a powołaną szkodą.
  3. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od chwili spełnienia wszystkich przesłanek powstania obowiązku naprawienia szkody, a zwłaszcza od chwili skonkretyzowania się szkody, która ma zostać naprawiona. W szczególności w sporach powstałych na podstawie aktów indywidualnych bieg przedawnienia rozpoczyna się w chwili wystąpienia skutków tych aktów wobec osób, do których są skierowane.

Jedna z tych przesłanek nie zostaje spełniona wówczas, gdy nie można stwierdzić istnienia jakiegokolwiek związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym odrzuceniem oferty oferenta w trakcie pierwszego postępowania przetargowego a szkodą, jaką miałby on ponieść wskutek utraty możliwości uzyskania innych zamówień w ramach procedur związanych z pierwszym zamówieniem.

Powzięcie dokładnych wiadomości o okolicznościach faktycznych sprawy przez poszkodowanego nie ma żadnego znaczenia, ze względu na to, iż znajomość faktów nie należy do przesłanek, które muszą zostać spełnione, by termin przedawnienia rozpoczął swój bieg.

W każdym stanie rzeczy utrata możliwości uzyskania następnego zamówienia mogłaby być uważana za rzeczywistą i pewną szkodę tylko w przypadku gdyby, w braku nieprawidłowego zachowania Komisji, nie było wątpliwości co do tego,

W przeciwnym razie doszłoby do pomieszania proceduralnego kryterium dotyczącego rozpoczęcia okresu przedawnienia i ustalenia, że spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności, a to ostatnie może być ostatecznie dokonane jedynie przez sąd, przed którym toczy się postępowanie co do istoty sprawy. Konsekwencją bowiem nierozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczenia wynikającego z odpowiedzialności pozaumownej Unii aż do chwili, gdy strona

w swym przekonaniu poszkodowana osobiście nie uświadomiła sobie, że poniosła szkodę, jest uzależnienie chwili utraty możliwości dochodzenia tego roszczenia od indywidualnego postrzegania przez każdą ze stron zaistnienia szkody, co stałoby w sprzeczności z wymogiem pewności prawa niezbędnej przy stosowaniu terminów przedawnienia.

(por. pkt 48, 50, 62, 64)

4. Warunek dotyczący istnienia pewnej szkody jest spełniony, jeśli szkoda jest nieuchronna i można ją przewidzieć z dostateczną pewnością, nawet jeśli nie można jej jeszcze dokładnie oszacować a bieg przedawnienia mógł rozpocząć się tylko w chwili, w której szkoda majątkowa rzeczywiście wystąpiła. Rozpoczęcie biegu przedawnienia nie zależy od stwierdzenia bezprawności zachowania Unii w drodze orzeczenia sądowego.

W ramach postępowania przetargowego szkoda wynikająca dla wyeliminowanego oferenta z nieuzyskania zamówienia i z utraty możliwości uzyskania zamówienia wynika bezpośrednio i natychmiast z decyzji o odrzuceniu jego oferty, niezależnie od późniejszego podpisania umowy szczegółowej pomiędzy instytucją wspólnotową a wybranym oferentem oraz z uzasadnienia tego odrzucenia.

Zatem to odrzucenie oferty stanowi zdarzenie stanowiące podstawę roszczenia w zakresie postępowań przetargowych i konkretyzuje szkody poniesione ewentualnie przez oferenta, którego oferta nie została przyjęta. Tym samym termin przedawnienia rozpoczyna bieg od dnia, w którym oferent, którego oferta nie została przyjęta, jest osobiście poinformowany o odrzuceniu jego oferty. Data opublikowania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Dzienniku Urzędowym nie ma w tym względzie znaczenia.

(por. pkt 52, 61, 66, 68, 70)